

Verksamhetsberättelse för Jönköpings Fågelklubb verksamhetsåret 2023

Styrelse

Ordförande: Ulf Gotthardsson

Sekreterare: Leif Thörne

Kassör: Jan Blomqvist

Ledamot: Barbro Falk

Ledamot: Olle Karlsson

Ledamot: Jarl Strömbom

Ledamot: PerJonas Andersson

Ledamot: Fredrik Litsgård

Revisorer

Ingemar Öjhage och Stefan Claesson (ordinarie), Lennart Broman (suppleant)

Programgrupp

Thomas Rostedt, Barbro Falk, Stefan Claesson och PerJonas Andersson

Redaktionsgrupp

Björn Merzell och Jan Blomqvist

Valberedning

Inga-Maj Filipsson och Sven V Johansson

Webbansvarig

Per-eric Svahn

Fältstationsgrupp

Olle Karlsson och Göran Sandstedt

Medlemmar

Klubbens medlemsantal har ökat, 2023 hade klubben 205 betalande medlemmar vilket är nytt rekord. Årets medlemsantal kan jämföras med ett medlemsantal på omkring 190 under de senaste åren. Medlemsökningen kan nog delvis förklaras av det ökade naturintresset under pandemiåren samt klubbens studiecirkelverksamhet.

Programverksamheten

Eftersom utförligare exkursionsrapporter har skrivits på klubbens webbsida och Facebooksida lämnas här endast en kort sammanfattning av årets aktiviteter.

Under 2023 genomfördes ett 30-tal aktiviteter i form av inneträffar, exkursioner i närområdet samt några lite längre resor. Årets aktiviteter har totalt samlat 450 deltagare, vilket är i samma storleksordning som deltagarantalet åren innan pandemin.

Den tidigare traditionen med en januariexkursion till Halland återupptogs 2023. Fyra personer, med PerJonas Andersson som exkursionsledare, besökte den 14 januari Getterön och Smedsgård och fann där bland annat berglärkor och en kvardröjande strandskata. Exkursionsverksamheten följdes sedan av den sedvanliga vinterfågelvandringen utmed Liljeholmskanalen, Rocksjön och södra Munksjön. Exkursionen den 22 januari leddes av Ulf Gotthardsson, 20 deltagare var med och fick bland annat se smådopping, salskrake och en utter! Artracet den 5 februari, som även detta år var till fots i centrala Jönköping, lockade endast fyra deltagare. Ett klubbmöte på temat lätes- och bildquizz anordnades den 21 februari, åtta personer var med och testade sina kunskaper. Klubbens årsmöte genomfördes den 12 mars, 42 medlemmar deltog på mötet i Hovslätts hembygdsgård. Efter den sedvanliga årsmötesproceduren, kaffe och semmeltårta avslutades mötet med att Kent-Ove Hvass från Skövde höll ett föredrag på temat "Hornborgasjön förr och nu".

Den 12 april var Barbro Falk ledare för ådornas exkursion till Tåkern, med besök vid Svälinge, Hov, Holmenmaden m m. Till de sex deltagarnas observationer hörde ägretthäger, rördrom och salskrake. Den 5 maj var fem personer under PerJonas Anderssons ledning med på en kvällsexkursion till Hornborgasjön, artlistan inkluderade bland annat röd glada och småspov. Klubbens sedvanliga arrangemang "Fågelskådningens dag", anordnades den 7 maj vid Landsjön. Ett 80-tal besökare deltog under dagen. Programmet för dagen bjöd på såväl en sedvanlig lite längre vandring som kortare vandringar utmed Landsjöns strand, guidning vid fågeltornet, tipsrunda och ringmärkning. Rosen Foto presenterade kikare samt att det även i år gavs möjlighet att köpa fågelholkar som PerJonas Andersson snickrat ihop. Artlistan för dagen slutade på 72 arter. Efter att broarna nu återuppbyggs kunde de sedvanliga vandringarna vid Rocksjön under fyra tisdagkvällar i maj månad återupptas. Ledare för de olika vandringarna, som samlade mellan 12 och 25 deltagare var Leif Thörne, Thomas Rostedt, Ulf Gotthardsson och Erik Ejermo. Under helgen den 12 – 14 maj anordnade ådorna en exkursion till norra Öland. Fem deltagare med Barbro Falk som ledare passade på att förutom att skåda på Ölands norra udde även besöka Kapelludden, Petgårde träsk, Lilla Horns löväng med flera platser, artlistan inkluderade bland annat halsbandsflugsnappare och blåhake. Den 24 maj anordnade klubben en grillkväll för att inviga den nyanlagda våtmarken vid Tranebo, tillsammans med markägaren deltog ett 20-personer. Hassafall och Varkullen vid Hovslätt var målet för en vandring den 27 maj under ledning av Stefan Claesson, sju personer var med och fick se och höra många vårfåglar. Den 31 maj var ådorna under Barbro Falks ledning på en kvällsexkursion till Röttle och Landsjön, nio personer var med och kunde notera forsärla, näktergal, kärrensångare och gräshoppsångare i artlistan.

Till försommarexkursionen den 4 juni till Stora Kärrs bokskog, Sjögarp och Munkaskog i Habo kom åtta personer, guide gjorde Sven V Johansson, som bland flera arter sångare även kunde notera mindre flugsnappare. Under Hans Lööfs ledning var 21 personer med den 22 juni när det var dags för ringmärkning av tornfalksungar vid Östra Ubbarp, Håkan Areslätt och Leif Jansson svarade för märkningen av tre falkungar. Vadardagen på Visingsö den 29 juli lockade ett tiotal deltagare, som tillsammans med många tillresande från andra delar av landet kunde beskåda den adulta tärnmås som höll till vid Erstadkärret tillsammans med ett antal vadararter som t ex sandlöpare och myrspov. Som avslutning på den vadarcirkel som genomförts under våren anordnades en Ölandsexkursion den 11 - 13 augusti. PerJonas Andersson var exkursionsledare och guide de tio deltagarna till bland annat Beijershamn, Västerstadsviken, Sebybadet och Ottenby. Bland många vadararter kunde även smalnäbbad simsnäppa och myrspov skrivas in på artlistan. Den 26 augusti anordnade Jönköpings kommun en så kallad LONA-dag där några olika naturvårdsprojekt i kommunen som finansierats av Naturvårdsverkets LONA-anslag (Lokala Naturvårdssatsningar) presenterades.

Vid Tranebo förevisade Leif Thörne den nyanlagda våtmarken för ett par besökare. Johan Claesson med hjälp av ringmärkarna Magnus Blom och Per-eric Svahn ansvarade för ringmärkmorgonen vid Landsjön den 27 augusti. Ett 25-tal deltagare var med under morgonen och fick exempelvis se flera arter sångare samt rödstjärt och buskskvätta ringmärkas.

Ringmärkning av pärluggla väster om Dumme mosse stod på programmet kvällen den 21 september och liksom tidigare år var arrangemanget välbesökt. Tyvärr fångades ingen pärluggla men det blev i alla fall en trevlig grillkväll för de 26 personer som var med. PerJonas Andersson höll i exkursionen, Johan Claesson, Per-eric Svahn och Martin Oomen var med som ringmärkare. Den 23 september var det fågelskådning kring Åsa gård i Norrahammar, Bob Lind var ledare och de 13 deltagarna kunde skåda sträckande tättingar, röd glada och bivråk. Den 29 september – 1 oktober genomfördes den traditionella Falsterboexkursionen, fyra personer var med på resan. Första stoppet gjordes vid Spillepengen i Malmös norra utkant, där ägretthäger, kaspisk trut och kungsfiskare noterades. På Falsterbonäset skådades det på Nabben, Ljungen och Flommen samt Lilla Hammars näs. Bland utsträckande vråkar, hökar, kärrhökar och röda glador noterades även en stäpphök och fyra bruna glador, dessutom sågs även havssula, ägretthäger och brandkronad kungsfågel. Euro Birdwatch day den 7 oktober lockade endast två personer till sträckskådning vid Vista kulle, Ulf Gotthardsson var guide på plats. Målart för vandringen i Råbyskogen den 28 oktober var att få se järpe. Ulf Gotthardsson var exkursionsledare för de tio deltagarna, varav några i alla fall fick höra en järpe spela. Allhelgonahelgen den 4-5 november anordnades det sedvanliga artrallyt mellan fågelklubbarna i Småland. Årets skådande från ett 30-tal personer i vårt verksamhetsområde, med ett bra resultat på 120 noterade arter, resulterade det här året ändå bara i en tredjeplats. Artlistan inkluderande bland annat lappuggla och jorduggla, en sent sträckande fiskgjuse och den lilla flocken av eremitibisar som tagit sig från Österrike till Rosenlund. Klubbmötet med bildvisning den 14 november var välbesökt, 34 personer var med och tog del av klubbmedlemmars fågelupplevelser såväl året runt som från Norrbotten till hemmamarkerna. Årets sedvanliga sista programpunkt var ådornas lusseskådning kring Rocksjön, åtta personer var med den 16 december som avslutades med glögg och pepparkakor efter den isiga vandringen.

Ådorna

Ådorna, som är klubbens kvinnliga skådargrupp, har under året anordnat fyra olika aktiviteter.

Styrelsearbetet

Styrelsen har under 2023 haft fyra protokollförda sammanträden. Fågelklubben har beretts möjlighet att yttra sig till Jönköpings kommun gällande några nya detaljplaner. Styrelsen har varit representerad vid möten med skötselråden för Strömsbergsskogens naturreservat respektive Rocksjöns naturreservat.

PerJonas Andersson har varit fågelklubbens representant i Jönköpings kommuns naturvårdsråd.

Utskick

Ett medlemsbrev skickades ut till klubbens medlemmar i början av året och fågelrapporten för 2022 ”Fåglar i Södra Vätterbygden 2023” skickades ut under våren.

Webbsida, sociala media och annat informationsarbete

Per-eric Svahn har liksom tidigare år varit klubbens webbansvarige och administrerat webbsidan. Webbsidan är en viktig informationskanal för såväl medlemmar och andra fågelintresserade personer om klubbens aktiviteter och annat som händer på fågelfronten i Södra Vätterbygden.

På klubbens Facebooksida har främst information om klubbens aktiviteter uppmärksammats, men även intressanta observationer i Södra Vätterbygden har lagts upp på sidan. Margareta Andermo och Fredrik Litsgård har administrerat sidan. Dessutom finns Facebookgruppen, ”Fågelskådning i Södra Vätterbygden”, med syfte att förmedla lite mer all dagliga fågelobservationer och fågelupplevelser från verksamhetsområdet. Ulf Gotthardsson och Fredrik Litsgård har administrerat denna grupp.

Årsrapporten för 2022

Liksom under tidigare år har Jan Blomqvist tillsammans med Björn Merzell genomfört det omfattande arbetet med sammanställning och redigering av de många fågelobservationerna från klubbens verksamhetsområde (Jönköpings, Habo och Mullsjö kommuner). Under 2022 rapporterades 71 000 fågelobservationer in till Artportalen från vårt verksamhetsområde. Från Jönköpings kommun rapporterades 61 600 observationer, från Habo och Mullsjö kommuner kom det 4 500 respektive 1 900 rapporter. Förutom de många fågelrapporterna har det även lagts in 3 150 bilder i Artportalen från vårt verksamhetsområde. Fågelobservationerna för 2022 tillsammans med fågelsträcket vid södra Vättern, samt första och sista datum för ett urval arter i Södra Vätterbygden 2022 finns redovisat i *Fåglar i Södra Vätterbygden 2023*.

Årets upptäckt

Under senare år har klubben uppmärksammat det som kallats ”Årets upptäckt”, vilket syftar på den ovanligaste fågeln som noterats i vårt verksamhetsområde under året. Årets upptäckt 2023 var den kaspiska trut som Johan Wallander observerade vid Siringe, Skärstad den 26 mars.

Inventeringar

Inom ramen för Svensk Häckfågeltaxering har några av klubbens medlemmar genomfört inventeringar i form av standardrutter i förutbestämda rutor om 2 x 2 kilometer inom verksamhetsområdet. Flera medlemmar har också deltagit i Länsstyrelsens inventering med syfte att lokalisera kungsörnsrevir i vårt verksamhetsområde, samt inventering av tjäder-spelplatser.

Studiecirklar

Under året genomfördes två studiecirklar, en nybörjarcirkel och en studiecirkel om fältbestämning av vadare. PerJonas Andersson har varit ledare för båda cirkelarna.

Fältstationen vid Landsjön och fågeltornen vid Tranebo, Gigeryd och Landsjön

I början av året hjälpte ett tiotal medlemmar till med att bland annat gräva ut och lägga ut grus i ”bottenvåningen” i fågeltornet vid Tranebo.

I samband med arbete vid transformatorstationen vid Lyckås konstaterades att det var fel på elkabeln som leder till fältstationen. Att ha tillgång till elström i fältstationen är självklart bra, men med tanke på den mycket ringa elförbrukningen i fältstationen har styrelsen beslutat att i

nuläget inte ersätta den skadade kabeln med en ny kabel. Eftersom det är en lång ledningssträcka skulle kostnaden för grävningsarbete och kabel bli mycket kostsamt för klubben. Styrelsen har diskuterat olika alternativ för att lösa behovet av strömförsörjning, men har ännu inte beslutat hur en sådan lösning kan utformas.

Fågelskyddsarbete

Fågelmatningen vid fältstationen vid Landsjön har skötts av Olle Karlsson, för fågelmatningarna vid Tranebo och Gigeryd har PerJonas Andersson respektive Sven V Johansson ansvarat. Dessutom har en fågelmatning vid Rosenlundsbankarna skötts av Bengt Peterson.

Under året har såväl pilgrimsfalksbon som två kungsörnsbon hållits under uppsikt. I det konstgjorda kungsörnsbo som satts upp på gränsen mellan Jönköpings och Västra Götalands län noterades ingen unge 2023. Någon lyckad kungsörnshäckning kunde inte heller noteras i boet i Jönköpings kommun.

Till det nationella arbetet med kungsörn har klubben bidragit med 1 000 kronor till Örn-72.

Projekt Tranebo våtmark

Fågelklubbens hittills största projekt, att skapa en större öppen vattenspegel vid Tranebo påbörjades hösten 2022. Det huvudsakliga grävningsarbetet utfördes i december 2022 och avslutades i början av januari 2023. Under våren gjordes insådd av gräs på delar av de uppschaktade massorna. Den öppna vattenyta som nu har skapats uppgår till 1,9 hektar. Den totala kostnaden för projektet har uppgått till cirka 250 000 kr. Finansiering av projektet har skett via Naturvårdsverkets Lona-anslag, 201 000 kr och Våtmarksfonden 50 000 kr.

Miljöpolicy

Vid klubbens årsmöte 2014 antogs en miljöpolicy. Vid exkursioner med buss eller bil anordnade av klubben skulle 1 kr/mil avsättas som klimatkompensation. För att förenkla beräkningen beslutade styrelsen 2022 att istället införa ett schablonbelopp på 500 kr/år, vilket är ett något högre belopp jämfört med den tidigare beräkningsmodellen. Årsmötet kommer att besluta om ändamålet med pengarna.

För styrelsen i Jönköpings Fågelklubb

Ulf Gotthardsson
Ordförande

Leif Thörne
Sekreterare